

STORTINGET

Representantforslag 45 S

(2018–2019)

fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe og Siv Mossleth

Dokument 8:45 S (2018–2019)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kjersti Toppe og Siv Mossleth om å sikre kvinner rett til erstatning etter alvorlige fødselsskader

Til Stortinget

Bakgrunn

Kvinner som får alvorlige skader i forbindelse med fødsel, har ikke krav på erstatning med mindre det skyldes feilbehandling. NRK hadde i juni 2018 flere reportasjer om kvinner som fortalte sine historier om hvordan de ble sterkt skadet under fødsel, men som ikke fikk erstatning hos Norsk pasientskadeerstatning eller Pasientskadenemnda på tross av at skaden hadde ført til uførhet. Kvinnene mente at grensen som settes for akseptabel skade etter fødsel, er for høy, og at dette hindrer kvinner i å få erstatning.

Forslagsstillerne viser til at de siste ti årene har 552 kvinner søkt om erstatning for fødselsskader. 71 prosent av disse fikk avslag. I dag er regelverket slik at kvinner får avslag på erstatning dersom skaden som oppstår, er en kjent komplikasjon etter fødsel. Både store revninger, infeksjoner og blodforgiftninger er ifølge regelverket eksempel på kjente skader hos mor. Kvinnene må derfor bevise at det var en svikt i fødselshjelpen som gjorde at skaden oppsto, dersom de skal få erstatning.

Forslagsstillerne vil understreke at det alltid er en viss risiko for at det kan oppstå en skade på mor og/eller barn i forbindelse med fødsel. Pasientskadeordningen omfatter bare skader som er forårsaket av fødselshjelpen. Ifølge helseminister Bent Høies svar på skriftlig spørsmål fra representanten Kjersti Toppe 18. juni

2018, jf. Dokument nr. 15:1777 (2017–2018), vil en stor fødselsrift som oppstår som følge av en feilvurdering av om det er behov for klipping (episiotomi), være en pasientskade, mens liknende skade som oppstår på tross av at det gis forsvarlig helsehjelp, ikke vil være det.

Pasientskadeloven har imidlertid en unntaksregel. Den skal komme til anvendelse dersom en pasient til tross for adekvat behandling er påført en skade som er særlig stor og uventet, og som ikke kan anses som utslag av en risiko som pasienten må akseptere. Ifølge det nevnte svaret fra helseministeren er det også en forutsetning for å anvende denne unntaksbestemmelsen at det dreier seg om en pasientskade som er forårsaket av helsehjelpen som er gitt. Det vises i svaret til at unntaksbestemmelsen særlig vil være aktuell når det er brukt aktive behandlingstiltak som tang eller vakuum. Men selv ved aktive tiltak vil unntaksbestemmelsen ikke alltid kunne brukes. Den vil bare kunne anvendes når det er et misforhold mellom nødvendigheten av behandlingstiltaket og hvor omfattende skaden blir. Bestemmelsen skal være en sikkerhetsventil som unntaksvis kan gi grunnlag for erstatning selv ved korrekt behandling. Helseministeren vil ifølge svaret i juni 2018 ikke ta initiativ til å endre dagens praktisering av regelverket.

Advokat Christian Lundin i advokatfirmaet Ness Lundin DA, som har lang erfaring med erstatningssaker, mener imidlertid at listen for erstatning for fødselsskade legges altfor høyt (NRK 5. juni 2018). Han viser til at slik lovparagrafen (unntaksbestemmelsen) står i dag, er det nesten ikke rom for å bruke den. Lundin viser til at en dom i Høyesterett i 1998, som ga en fødselsskadet kvinne med utlagt tarm avslag på kravet om erstatning, har ført til en praksis som gjør at lovparagrafen nesten ikke brukes.

Forslagsstillerne vil understreke at det er en trygg fødselsomsorg i Norge, men at skader alltid vil kunne skje. Forslagsstillerne mener at omfattende fødselsskader som for eksempel fører til utlagt tarm, for de fleste kvinner er å betrakte som en skade som er særlig stor og uventet, og som ikke kan anses som et utslag av en risiko som kvinner må akseptere.

Forslagsstillerne mener det må finnes gode og trygge ordninger i samfunnet som tar vare på kvinner dersom det skjer at de blir sterkt skadet under fødsel. Det virker urimelig at kvinner som opplever alvorlige fødselsskader, i praksis ikke har rett på erstatning, siden det alltid vil være risikoer ved en fødsel. Enten må loven endres slik at fødselskvinner blir bedre ivaretatt, eller så

må dagens unntaksregel i pasientskadeloven brukes hyppigere for kvinner som opplever store og invalidiserende skader under fødsel.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme forslag til endringer i lov eller foreta nødvendige forskrifts- endringer for å sikre at kvinner med alvorlige fødsels- skader kan få rett til erstatning.

15. november 2018

Kjersti Toppe

Siv Mossleth